

szám.

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI LAP

Egész évre 20 kor. Fél évre 10 kor. Nagyed évre 5 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BRASSÓ, KAPU-UTCA 60. SZÁM.

Tisza Vásárhelyen.

Brassó, decz. 12.

Azt az eseményt, a mely tegnap (vasárnap) a székelyek fővárosában, Marosvásárhelyen lefolyt, valóságos ünneppé magasztosította fel egyrészt a kormány két tagjának, gróf Tisza István miniszterelnöknek és Nyiri Sándor honvédelminiszternek jelenléte, másrészt a hangulat, a mely azon uralkodott.

Már maga az a körülmény, hogy gróf Tisza István utja Kolozsvártól kezdve valóságos diadalut volt az erdélyi részekben, hogy minden állomásnál a nemzeti lobogók alatt összereglett sokaság zeneszóval, énekkel és lelkes üdvözlőbeszédekkel fogadta és sehol még csak kísérlet sem történt a rend megzavarására és minden állomáson a különböző erdélyrészi vármegyék újabb meg újabb küldöttségei csatlakoztak a miniszterelnök kíséretéhez, emelkedett hangulatba hozta azokat, akik mindezeknek szemtanúi valának.

Emelte a hangulatot az az igazán nem remélt szép fogadtatás, amely a miniszterelnököt Marosvásárhelyen várta, és lelkesítőleg hatott mindenkire az a jelenet, midőn a miniszterelnök gyalog vonult be a pályaudvarról abba a városba, amelynek lakosságát az ottani ellenzéki lapok heteken át a legféktelenebbül izgatták a tüntetésre, a botrány-csinálásra, az ünnepély megzavarására. Az ünnepélyes hangulat tetőpontját érte el a szabadelvűpárt közgyűlésén, ahol gróf Tisza István, akit virágosóval, kendőlobogtatással fogadtak, sokszor percekig nem tudott szóhoz jutni a tomboló éljenzések és tapsok miatt, a melyekben a természet szufolásig megtöltő közönségnek, a miniszterelnök iránt táplált érzelmei megnyilatkoztak.

De lélekemelő is volt látni a rendithetetlen bátorságu miniszterelnököt, midőn a lelkesedés tüzevel szemében és a forró érzelmek pirjával arcán hirdette eszméit és egy valódi férfiú határozottságával és elszántságával jelen-

tette ki, hogy „addig nem tesszük le a fegyvert, míg nem győztünk.”

Megengedjük, hogy a miniszterelnök hátrább áll szónoki tehetség tekintetében, gróf Apponyi Albertnél; nem is állítja senki az ellenkezőt; de hogy beszédének tartalmassága, érveinek hatalmas sulya lebilincseli a hallgatót, az egészen bizonyos s emellett tanuskodik az a kimondhatatlan lelkesedés, amely Marosvásárhelyen hatalmába ejtette a jelenlevőket.

A mi a lapunk más helyén említett botránycsinálási kísérleteket illeti, azok egyszerűen éretlen gyerekeskedéssé zsugorodnak össze a lelkesedés nagyarányu megnyilatkozása mellett, és legfeljebb arra alkalmasak, hogy undort keltsenek az ember lelkében az olyan viszonyok iránt, amelyek között az ilyen söpredék akarhatja magát fölteni a nemzet legjobb és legderekabb fiaival szemben olyan kérdésben ítélőbíróul, amelyet vele a leghosszasabb s a legtűrelmesebb magyarázatok után sem lehetne még csak megértetni sem.

Nagyobb baj nem történt. Az ünnepély minden számbavehető incidens nélkül folyt le. És ha valakire ebből az ünnepből a miniszterelnökön és a szabadelvűpárt vezetőin kívül dicsőség háramlik, az gróf Lázár István, Maros-Tordavármegye főispánja, aki tapintatos és nagy körültekintéssel tanuskodó intézkedéseivel az ünnepély ilyen háborítatlan lefolyását biztosította.

* * *

A marosvásárhelyi ünnepélyről egyéb iránt tudósítók a következőket írja:

Sombaton este 8 óra 32 perczkor indult el gróf Tisza István miniszterelnök Budapestről külön vonaton 56 országgyűlési képviselő kíséretében Marosvásárhelyre. Utközben Kolozsváron, ahova reggel 4 óra tájban érkezett a vonat, nagy küldöttség üdvözlötte a miniszterelnököt. Ugyancsak Kolozsváron 160-an csatlakoztak a szabadelvűpárt tagjai közül a miniszterelnök kíséretéhez.

Reggel 6 óra 32 perczkor érkezett a külön vonat Kocsárdra, ahol Brassó, Háromszék, Fogaras stb. vármegyék küldöttségei csatlakoztak a Marosvásárhelyre utazókhoz. Ugy Kocsárdon, mint a következő állomásokon: Maros-Ludason, Csapó-Radnóton és Nyárádton nagy ember-

tömeg várta a miniszterelnököt és zászlókkal és zenével fogadta és egy-egy szónok üdvözlő beszédet mondott, a melyre a miniszterelnök mindannyiszor zajos éljenzéssel fogadott beszédrel válaszolt. Csapó-Radnóton a zsidvai szász lakosság egy küldöttsége is megjelent nemzetiszínű szalagokkal díszítve, nemzetiszínű lobogók alatt a szászok zenei zenekarral, a mely gyönyörűen játszott a: „Isten áldd meg a magyart.”

Sehol a legkisebb rendzavarás vagy tüntetés nem fordult elő.

Midőn a vonat, amely összesen 934 embert vitt, Marosvásárhely közelébe érkezett, a megyesfalvi szász yár munkásai a gyár udvaráról kendőlobogtatással és zajos éljenzéssel üdvözlöttek az arra elrobogó vonatot, amely csakhamar beért a városba, ahol nagy közönség élén Bernády György polgármester üdvözlötte a miniszterelnököt, aki a következő szavakkal válaszolt:

Fogadják hálás köszönetemet üdvözlőitükért. Legyenek róla meggyőződve, hogy midőn hazafiúi aggodalmaim, hazafias meggyőződésem paranasszavát követve önök között megjelenek, kedves kötelességet teljesítek. Ide jövők az önök körébe, mint egy nagy ügy munkásai körébe. Fogadjanak kérem azzal a rokon-szenves bizalommal, a melylyel én kérem fel önöket. (Hosszan tartó lelkes éljenzés.)

Ezután a miniszterelnök, hogy megmutassa miszerint egyáltalában nem ijed meg a netaláni tüntetéstől, gyalog vonult be a városba. Elöl a festőies díszmagyarba öltözött székely bandérium nyitotta meg a menetet, míg a beláthatatlan sor két oldalát a székely bandérium kísérte. A fogadtatás rendkívül szívélyes és lelkes volt, amiben nagy része van az ellenzéki párt vezérférfiainak, akik a népet minden ellentüntetésről lebeszélték úgy, hogy a esőselék — gyermekek, inasok, és nap-szamosokból összeverődött tömeg, megpróbálta ugyan, bár sikertelenül az ünnep megzavarását, azonban maga az ellenzéki polgárság teljesen távol állott minden tüntetési szándéktól és a legnyugodtabban viselkedett.

Az éretlen esőselék tüntetése többnyire izetlen tréfákból állott. Így például gyászjelentést nyomattak és osztogattak szét a városban, a következő szöveggel:

Alulírottak szívök fájdalmas érzésével tudatják, hogy mostoha gyermekök a törvény és igazság

f. évi október 18-án hosszas és kinos vergődés után a miniszterelnök Ő Exellen-

csíája jóakarataból, erőszakos halállal ki mult.

Leesett a fejünk koronája, elvesztettük azokat, a kikre a választásoknál minduntalan hivatkoztunk, elvesztettük utolsó reménységünket is, hogy ezután is porthinthezzünk a polgárok szemébe és a tölők kicsikart mandátumot saját hasznunkra fordítsuk; vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy nagy halottunk városunk falai között foggyugovóra tétetni, a hová egy meleg kézszorításra lerándulandnak azok, a kiknek a kezében van a hatalom, a husos fazék teteje s a mindent kivívó protekció.

Drága halottunk tetemei f. hó 11-én érkeznek meg az alsóvasuti állomáshoz d. e. 11 órakor, amikor is rendőri fedezet mellett a Transylvánia szálló nagytermébe vitetnek, a hol miután a halotti maszkrolóvást veend fel Kabdebó Ferencz kir. közjegyző ur, a bucsuztatót dr. Bodolla Ferencz és dr. Fenyvessy Soma tartandják. A háladó szent misét gróf Tisza István pontifex maximus fogja szolgálatni.

Csöndes részvét és hagymakoszorúk mellőzése kéretik; felkéretnek Maros-Vásárhely város polgárai, hogy a temetésen minél kevesebben jelenjenek meg részvéttüknek távol maradásukkal adván kifejezést, Maros-Vásárhely, 1904. dec. 10-én.

Több szabalelvő választó.

Midőn gróf Tisza István megérkezett és bevonult a városba, egy halottas kocsira elhelyezett koporsóval, amelyben a törvény és igazság feküdt halva, ment elébe egy kisebb ugyancsak gyerekekből, inasokból, napszámosokból álló tömeg. A „Transylvánia” előtt, ahol a gyűlés tartatott, s a hova az érkezők vonultak, a térség egy kisebb részét ugyancsak a nevezett elemekből összeverődött csoportok foglalták el fütyülőkkel ellátva, amelyeket természetesen működésbe hoztak.

A csöcselék azzal is mulatta magát, hogy egy póznára rongyokból készült alakot akasztott, amely Tisza Istvánt jelképezte és ezt az alakot körülhordozta a piacon. Majd egy hatvan vagy hetven főből álló csoport vonult végig a piacon 10—16 éves gyerekekből összeverődve; e csoport élén az egyik gyermek egy fekete zászlót vitt.

A piacra kirendelt lovasrendőrök csöndes flegmával türték ezt az éretlenkedést; egyszer-egyszer azonban be is kísérték egy-egy nagyobb mértékben szemtelenkedő fickót, amikor aztán kitört a többiek méltatlankodása, hogy: ilyen szabadság van Marosvásárhelyt. Egy ilyen alkalommal a parancsnokoló rendőrtisztet egy kisebb kódarabbal főbe dobták, anélkül, hogy az valami nagyobb sérülést szenvedett volna.

Az érkezett vendégek is élvezettel szemlélték, csoportokat képezve a piacon az éretlenkedő tömeg ostoba kedvteléseit.

Pontban 11 órakor kezdődött meg a szabadelvűpárt közgyűlése a Transylvánia nagytermében, amely zsufolásig megtelt hallgatósággal.

Midőn az impozáns menet a szállóhoz ért, Tisza István grófot egy fehér ruhába öltözött kis leányka, Hegedűs Iluska gyönyörű bokréta átnyújtásával üdvözölte.

A gyűlést Kabdebó Ferencz közjegyző nyitotta meg.

Javaslatára Tauszik B. Hugó ke-

reskedelmi és iparkamarai elnök, Farkas Albert alispán, Csontos Olivér ügyvéd, Deák Lajos tanfelügyelő és Bürger Albert gyárosból álló küldöttség ment a miniszterelnök után, a kit riadó lelkes éljenzéssel és tapsal fogadtak megérkezésekor. A karzatokról a hölgyek özönével szórtak rá virágot.

Lelkes beszéddel üdvözölte a miniszterelnököt Kabdebó Ferencz. Majd Horváth József határozati javaslatot terjesztett elő, melyszerint kimondja a marosvásárhelyi szabadelvű párt, hogy Tisza István gróf miniszterelnököt (élénk éljenzés) nagyrabecsüléséről, tiszteletéről (igaz! úgy van!), szeretetteljes ragaszkodásáról biztosítja (élénk éljenzés) őt és a kormányt hazafias törekvésében rendíthetetlenül támogatja és munkásságának sikert és diadalt kíván. (Hosszas, lelkes éljenzés és taps. Felkiáltások: Csatlakozunk mi is, a többi törvényhatóságbeliek!)

Ezután Csongvai Lajos dr., az ügyvédi kamara elnöke, majd Bodolla Ferencz ügyvéd szólottak. Az utóbbi szónok beszéde alatt már türelmetlenkedni kezdett a tömeg: „Elég volt; halljuk Tiszát!” hangzottak a körbekiáltások.

Végre felállott gróf Tisza István. Perezekig nem juthatott szóhoz, olyan tomboló éljenzés, lelkes taps, kendőlobogtatás fogadta. Majd halotti esend állott be és ekkor elmondotta gróf Tisza István, folytonos tetszésnyilvánításoktól kísérve azt a gyönyörű szép beszédet, amelyet lapunk más helyén közlünk.

Gróf Tisza után szólottak még dr. Fenyvessy Soma ügyvéd, aki a szövetséget ellenzék politikai vadházasságnak nevezte; Csontos Olivér vármegyei tiszti főügyész, aki indítványozta, hogy Iglóra, ahol Berzeviczy jelenlétében tart közgyűlést a szabadelvűpárt, e párthoz üdvözlő sürgönyt küldjenek. Szentiványi Miklós, aki Háromszék és a többi törvényhatóságok jelenlevő tagjai nevében jelentette ki csatlakozását a határozati javaslatához. Beszéltek még Nyíri Sándor honvédelmi miniszter; Sándor János államtitkár és végül Kabdebó Ferencz, aki megköszönte gróf Tisza Istvánnak idejövételét és a közgyűlést 1 óra tájban bezárta. A közgyűlés után az egyes törvényhatóságok küldöttségei tisztelegtek a miniszterelnökkel. Háromszék megyéből gróf Haller János vezetése alatt a következők voltak jelen:

Gróf Haller János főispán, Szentiványi Miklós alispán, Vajna Miklós főjegyző, Potsa János tb. szolgabíró, Béli Pál aljegyző, Ferencz Lajos kereskedő, Nagy Elek kalapgyáros, dr. Bodor Tivadar ügyvéd, Sinkovits Ottó birtokos, Benedek János közjegyző, Bogdán Arthur takarékpénztári igazgató, br. Szentkereszti Béla képviselő, Imecs Ernő birtokos, Vajna István birtokos, Ujjvárossy József kir. tan. dr. Antal Mihály főorvos, Málk Loránd szerk. Zathureczky Kálmán főszolgabíró.

Brassóvármegyéből dr. Székely György főispán vezetése alatt a következők jelentek meg: dr. Jekel Frigyes alispán, Copony Traugott képviselő, Moór Gyula, dr. Vajna Gábor, dr. Feiler Ignác, Bede Ödön, dr. Semsey Alapár főszolgabíró, Giró-Szász János.

Dr. Székely György főispán a mi-

niszterelnököt üdvözölvén, kifejezte, hogy oly vármegyéből jött a küldöttekkel, a mely vegyes lakosságú ugyan, de a melynek lakói mindig el tudják választani saját érdekeiket a haza érdekeitől és mindig el tudnak tekinteni a saját érdekeiktől, amidőn a haza érdekeiről van szó és épen azért a törvényhatósági bizottság mult pénteken tartott ülésében kifejezést is adtak helyeslésüknek a miniszterelnök nov. 18-diki eljárását illetőleg, és kifejezték óhajukat, hogy sikerüljön a miniszterelnöknek a maga elé tűzött ezél elérése érdekében küzdelmét diadalra vinni.

A miniszterelnök válaszában megnyugtatónak nevezte azt a jelenséget, hogy a vegyesajku lakossággal bíró vármegyék is állást foglalnak mellette a most folyó küzdelemben, mert ez azt mutatja, hogy a midőn a haza nagy veszélyben forog akkor a haza gyermekei nemzetiségi különbség nélkül sietnek annak védelmére.

Délután 3 órakor ugyanazon teremben, ahol a gyűlés volt, nagy diszlakomát rendeztek a miniszterelnök tiszteletére.

E lakomán mintegy 500-an vettek részt. Az étrend a következő volt: Millenniumi ragout leves, fogas tartár mártással, Angol bélszín, Boauet brese körözve; Liba és pulykasült francia kompóttal; Almás, Turós, Krémes pitée; Gardinette, Fekete kávé, Fél liter bor, fél liter víz.

Felköszöntőket mondottak Bernádi György polgármester a város nevében, Kabdebó Ferencz a szabadelvűpárt nevében gróf Tisza Istvánt köszöntötték fel. Erődi Sándor vármegyei főjegyző a vármegye nevében éltette a miniszterelnököt. Csontos Olivér pedig a honvédelmi miniszterre emelte poharát. Erre a honvédelmi miniszter az összes erdélyrészi szabadelvűpolgárokat éltette. Gróf Tisza István a kormánypárt küzdelmének sikerére ivott. Bodolla Ferencz Sándor János államtitkár, Bonce Miklós képviselő a miniszterelnököt és azokat éltette, akik mellette kitartanak. Kabdebó Ferencz dr. pártelnökre, gróf Lázár István főispánra és dr. Bernádi György polgármesterre. Dr. Fenyvessy Soma az erdélyrészi arisztokráciára, különösen báró Kemény Kálmánra, gróf Teleki Samura és báró Josika Samura emelte poharát. Bürger Albert a jelenlevő országgyűlési képviselőkre, Hofbauer Aurél dr. a vendégekre, Gerendi István a miniszterelnökre, Szolga György és Székely Márton székely-földmivesek a miniszterelnökre, Deák Lajos a miniszterelnök családjára s a jelenlevő hölgyekre ültette poharát.

Gróf Tisza István kísérletével este 6 óra 3 perczkor a különvonaton elutazott.

Délután 5 óra tájban, amidőn beesteledett, az összes utcákat katonaság zárta el elővigyázatból.

Annyi megtörtént, hogy a Transylvánia szálló omnibuszát, amelyen a háromszékiek mentek a vasutra, fölfordították; egy utasnak a kalapját a fejről leütöttek és állítólag két puskalövés is hangzott el.

Egyéb rendzavarás nem történt. Így folyt le az ünnepély és most csak kíváncsiak vagyunk, hogy az ellenzéki lapok hogy fogják ezeket az eseményeket kiszínezni.

Tisza beszéde.

Brassó, decz. 12.

A marosvásárhelyi tegnapi ünnepély alkalmával gróf Tisza István a következő beszédet mondotta el:

Tisztelt uraim! Midőn szíves meghívásuknak engedve megjelentem körükben, egész valómat átható és lebilineselő nagy ügy szolgálatában jöttem kötelességemet teljesíteni, (Élénk eljenzés.) Szívesen jöttem volna tehát minden körülmények között, mert örömmel szoktam teljesíteni kötelességemet. (tetszés és eljenzés.) De kétszerezi örömemet, hogy meghívásuk ép édes hazámnak ezen kies tája felé vezetett engem, nemcsak azon kedves és drága emlékeknél fogva, amelyek engem erdélyhez fűznek, (tetszés és eljenzés.) nemcsak azon kedves és drága emléknél fogva, amelyek a magyar ügy szolgálatában átélt szenvedések és a magyar hazának tett szolgálatok következtében Erdélyt minden magyar ember előtt oly becsessé, oly kedvessé teszik, de azért is, mert azt hiszem, hogy éppen a jelen politikai helyzet mellett nem képzelhető alkalmasabb hely arra, hogy szembenézzünk a viszonyokkal, hogy bonezkés alá vegyük: minő a helyzet és minő kötelességek származnak abból mi ránk, mint éppen itt, ahol minden, ami körülvesz bennünket, a történelem nagy emlékei ép úgy mint a jelen feladatai és küzdelmei s a jövő küzdelmei és reményei azt a nagy igazságot kell, hogy eszébe juttassák a magyar nemzetnek, hogy minő maroknyi nemzet vagyunk és minő nagy feladatok, minő nagy problémák megoldása elé állított a végzet bennünket. (igaz! úgy van!)

Ezt, tisztelt uraim, soha, soha magyar embernek elfeledni nem volna szabad, (igaz! úgy van!) és le kellene belőle vonnunk a konzekvenciát: azt a konzekvenciát, hogy a magyar nemzet és a társadalom egész erejére van szükség. Azt az erőt, meddő torzsalkodásokban elpusztítani nem szabad, azt az erőt egyesíteni kell, össze kell forrasztani és az ország alkotmányos parlamenti intézményeiben oly tetterre képes szervezettel kell ellátni, amely ezt az egész erőt küzdelembe vihesse, mérlegbe dobhassa a magyar nemzet nagy harcrai érdekében. (igaz! úgy van!)

A nemzet ellen elkövetett bűn, bárholnan eredt volna is az, könnyelmű meggondolatlanságból, gonosz indulatokból, vagy bármi egyébből, de eredményében a nemzet ellen elkövetett bűn minden oly törekvés, amely a magyar nemzet erejét tehetetlenségre kárhoztatni, békóba venni, lenyűgözni, megzsibbasztani akarja. (igaz! úgy van!)

T. uraim! Nekünk nemcsak arra van szükségünk, hogy a nemzeti akarat cselekvésre képes legyen és hogy rendelkezék a nemzet egész erejével, de szükségünk van erkölcsi tőkére is, mert nagy feladatainkat csak akkor oldhatjuk meg, ha anyagi erőnket meghatványozzuk. Az erkölcsi tekintély az, a mely tiszteletet parancsol és vonzerőt gyakorol. (igaz! úgy van!) És hogy ezt elűzzük e ezébből első sorban kötelességünk az, hogy magunk becsüljük meg intézményeinket (igaz! úgy van!), hogy magunk éljünk bölösen a haza díszére, a haza becsületére, a haza javára azokkal a jogokkal a

melyeket ezredéven keresztül fejlesztett ki és tartott meg apáink bölcsesége és hazafias áldozatkészsége számunkra és a melyért alig egy emberöltővel ezelőtt annyi magyar vér patakzott el harc közben (igaz! úgy van! Tetszés.)

T. uraim, azoknak a nagy és dicső férfiaknak emléke, a kik vérükkel pecsételték meg a magyar parlamentárizmus megalapítását, kell hogy éljen minden magyar emberben. (igaz! úgy van! Tetszés.) Én az anyatejjel szívtam magamba az ezek iránti igaz kegyeletet és kifejezést adtam ennek arról a helyről is, ahonnan most kell beszélnem, valahányszor ennek ideje és szüksége fennforgott. De ha most azt olvasom, hogy egyes kortesuton járó uraságok megkoszorúzási jeleneteket rendeznek a honvédemlékek mellett, hát engedjék meg nekem, bennem éppen az a kegyelet lázad fel az ellen, az a kegyelet tiltakozik az ellen, a melyre éreznünk kell ezen emlékek iránt, az ellen, hogy a nemzet ezen legszentebb eszméit ilyen módon kortespolitikai reklámezélokra (Zajos felkiáltások: igaz! úgy van!) használjuk ki és a hangulatfeltételt okából ilyen piaczi, vásári jeleneteket rendezzünk. (élénk tetszés.)

És t. uraim, különösen a mai pillanatban én nagyon szépen kérem azokat az urakat, hogy hagyjanak békét a honvédszobroknak és hogy éppen akkor; mikor ők támadják meg, ők ingatják meg mindazt, a miért azok a nagy férfiak véreztek (zajos helyeslés), vigyázzanak magukra, mert azok a nagy férfiak azért véreztek, azért küzdöttek, azért szenvedtek hogy felszabadítsák a magyar nemzeti akaratot, hogy szervet adjanak a magyar parlamentárizmusnak, hogy megnyilatkozhassék és eselekedhessék (igaz! úgy van!) és nem ontották vérüket törpe, elfajult epigonok technikázási ezéljaiért. (zajos tetszés, helyeslés és taps.) Valóban szerenésük, hogy azok, a kik a hazáért véreztek el nem kelhetnek fel sirjukból, mert puskatussal vernék szét azokat, a kik ott emlékszobrok körül állanak (Zajos helyeslés.)

T. uraim! Apáink teljesítették hivatásukat. Megteremtették, vérükkel pecsételték meg a modern magyar alkotmány összes jogainak gazdag tárházát. Mi reánk sokkal könnyebb feladatot hárított a gondviselés. Mi olyan boldog korban születünk, a hol élhetünk a megszerzett javakkal, a hol élvezhetjük a számunkra kiküzdött jogokat, a hol egyedüli hivatásunk, a hol egyedüli kötelességünk az kellene, hogy legyen, hogy ezeket a jogokat valóban a nemzet anyagi, szellemi és erkölcsi erejét gyarapító hasznos munkára és a magyar nemzet becsületének, tisztességének, politikai súlyának növelésére használjuk. (igaz! úgy van!) És t. uraim, minő megszügyenítő érzés volna az erre a nemzedékre nézve és minő felelősséget vállalnak magukra ez utókor előtt, ha ezt az alkalmat, a minő nem állott a magyar nemzet előtt Mátyás király ideje óta, nem egy igazi, haladó, magyar nemzeti politika ezéljaira, de arra használnak fel, hogy apró torzsalkodások és gyűlölködések és az intézményeket megrontó mindenféle merényletek által tönkretegyék, elpusztítsuk, rothadásnak tegyük ki azt, amit apáink szereztek (igaz! úgy van!)

Engedjék meg, hogy ne a magam szavait használjam, hogy idézzem eljék; a magyar parlamentnek egy kiváló tagja csak tavaly még ekkép jellemezte a parlament lényegét; A parlamentnek működése kettőből áll: a vitatkozásból melynek levegője a szólásszabadság, azután a határozathozatalból. Határozathozatalra küldi ki a képviselőházat a nemzet és a vita csak arra szolgál, — hogy a határozathozatalnak anyagot szolgáltatson és a ház vitában felhozott érvek szerint döntsön.

Hát t. uraim, talán meglepetve fogják hallani, hogy ezeket a szavakat alig egy évvel ezelőtt gróf Apponyi Albert mondotta. (élénk derűtség. Felkiáltások: Abezug!) Engedjék meg, hogy arra kérem az urakat, hogy mi az abeugolás terére ne kövessük ellenfeleinket. (Tetszés haljuk!)

Hát igaza van gróf Apponyi Albertnek, illetve igaza volt, mert itt disztigválni kell a van és a volt között. Igaza volt. A parlament lényege a határozathozatalt előkészítő, megérlelő vitatkozás és a határozathozatalt a technikai obstrukcio pedig egyformán támadja meg és teszi lehetetlenné a határozathozatalt. (igaz! úgy van!) Tehát kiöli a parlamentárizmusból magát annak egész lényegét, üres formává, üresen zakatoló, szalmát cséplő gép teszi azt, a mely a nemzet számára hasznos eredményekre többé nem vezethet, és a melylyel szemben elsőrendű kötelessége mindenkinek, a ki a parlamentárizmushoz igazán ragaszkodik hogy ennek a visszaélésnek, ennek az elfajulásnak véget vessen.

A kérdés csak az, hogy véget vehetünk-e ennek az állapotnak a mai házszabályok — illetőleg a tegnapi házszabályok — pontos betartása mellett. Felesleges nyílt ajtót betörszünk. Számtalanszor konstatáltuk már, és fájdalom beigazolták az események, hogy a mi házszabályaink a technikai obstrukciónak minden fegyverét rendelkezésére boesátják bárholnan összeverődött kis csoportnak; föltétlen vétőjogot adnak a ház husz-harminez tagjának és ha megteszik azt, — a minthogy beigazolódtott számtalanszor, hogy megteszik — ha akad a háznak husz-harminez tagja, a ki ezzel a vétőjoggal egész lelkiismeretlenséggel élni akar, akkor az ország, ha csak elpusztulni nem akar, kell, hogy a formán tultegye magát egyszer, hogy a lényegét megmentse. (élénk helyeslés.)

Ezt a formasértést, t. uraim nem ravaszkodással, nem fuffanggal volt szabad elkövetni, nem úgy uraim, hogy igyekezzünk belemagyarázni olyan dolgot a házszabályokba, a mi bennük nincs (élénk helyeslés); ez méltatlan szerep lett volna mihozzánk és méltatlan az ügyhöz (igaz! úgy van!), de igenis meg kellett az igazat mondani, meg kellett mondanunk azt, hogy itt a forma, a melynek rendeltetése az volna, hogy azt a keretet szolgáltatssa, a melyben élhet a nemzet, megfojtani akarja a nemzetet és ezt a nemzet torkán lévő megszorított kötelet át kellett vágni egyszer, hogy a nemzet élhessen. (Zajos tetszés, helyeslés, eljenzés és taps.)

Az igaz, formasértés követtetett el és én leszek az utolsó ember, aki azt állítja, hogy egy formasértés valami olyan

könnyen vehető dolog és nagy bünt követ el az, aki az alkotmányos életnek formáit parancsoló szükség nélkül sérti meg. (igaz! úgy van!) A kérdés csak az, hogy szabad-e megsérteni a formát akkor, ha a parancsoló szükség esete beáll. (Felkiáltások: szabad! meg kell sérteni!)

T. Uraim! Szabad legyen nekem csak egy körülményre utalnom. Ha végig menyünk a történelmen, számos példáját fogjuk találni annak, hogy egyes törvényalkotók, vagy egyes nemzedékek saját alkotásaikkal annyira meg voltak elégedve, hogy azok megváltoztatására vonatkozólag az utókor kerét megkötni igyekeztek. Tudjuk régi görög bölcsekről és törvényhozókról, hogy hosszú időig tiltották meg törvényeik megváltoztatását. De találunk hasonló intézkedéseket más nemzetek jogviszonyaiban, alkotmánytörténelmében is, ahol egy kisebbség, a nemzetnek egy része a maga számára örök időkre akarta biztosítani azt a jogot, hogy bármiféle változtatás csak az ő hozzájárulásával jöjjön létre. A legélesebb példája az ilyen szabályoknak a lengyel alkotmány, ahonnan is tudjuk, hogy egyetlen egy nemzetnek vétő joga megállította az egész alkotmányos működést. De mindjárt a lengyel alkotmány után következünk mi ezekkel a szerencsétlen házszabályokkal, azzal a különbséggel, hogy nálunk senki nem is akarta ezt megcsinálni, senki nem is képzelte, hogy ez meg fog történni, mert amint ma is igen helyesen mondatott, azoktól, akik megalkották a házszabályokat, mi sem állott távolabb, mint hogy ők a technikai obstrukció számára fegyvereket akarjanak kovácsolni. (igaz! úgy van!) Nézzük a tényt. Szemben áll egymással a többség és a képviselőháznak 20—30 tagja. A formai jog e 20—30 tagnak a kezében van, az ő kezükben apáink bizalmából kifolyólag, akik e bizalomra érdemesek voltak. Mi már fájdalom nem.

Olyan fegyverek adtak a kezükbe, amelyekkel magukhoz ragadhatják a hatalmat, amelyekkel bitorolhatják a nemzet azon jogát, hogy ő legyen ura saját sorsának. Ezzel áll szemben a nemzet, azzal a maga legeslegfelsőbb jogával, amit el nem vehet sem forma, sem hatalom, sem erőszak, sem semmi a világon, (Zajos felkiáltások: igaz! úgy van!) hogy ő legyen ura a sorsának, hogy ő határozzon a felett, hogy mi történjék ebben az országban (igaz! úgy van!) és hogy ő gazdálkasson keresztül minden akadályon, amely útjában áll. (Zajos éljenzés, tetszés és taps.)

Ez t. uraim az a jog, amelyet nem kell Magyarországon törvénybe fektetni, mert ott él minden magyar ember szívében, mindenkiében, aki a magyar szóra érdemes; a magyar nemzetnek ez a joga, hogy ő legyen ur ebben az országban (igaz! úgy van!). hogy ő döntsön a felett, hogy mi történjék itt, ez szól mellettünk. (igaz! úgy van!) Ez a legfelsőbb jog ebben az országban, amelyet ha érvényre akarunk emelni, akkor mi állunk az igazi alkotmányos, az igazi nemzet, az igazi magyar álláspont mellett. (igaz! úgy van!)

És, t. uraim, a zűrzavaros napoknak ebből a fülsiketítő koncertjéből

amivel most a magyar nemzet józan ítéletét elhomályosítani igyekeznek, egy érvvel találkozunk, amelylyel ezen álláspontot megdönteni igyekeznek. Azt mondják, hogy ez mind nagyon szép, de a mai képviselőház nem képviseli a nemzet akaratát. Azt nem merik állítani, hogy azért nem, mert a választások meg lettek hamitva, mert hiszen ország-világ tudja, hogy az utolsó választásoknálha történtek visszaélések, legalább is szásszor oly nagy mértékben követettek el a demagogia részéről, mint a kormány részéről. (igaz! úgy van!). De igenis állítják azt, hogy nem elég liberális a cenzus, kevesen vannak a választók, ezek a magyar nemzetet nem képviselik. És előáll gróf Apponyi Albert és azt mondja, hogy ő a törvényhozást csak akkor ismerheti el valóban a magyar nemzeti akarat képviselőjének, ha a cenzus leszállítatik, nem tudom meddig, erről nem nyilatkozott. (Derűtlenség.)

Hát én evvel az állásponttal szemben ismerem gróf Apponyi Albertet — nem az 1904. évi, de az 1903. évi gróf Apponyi Albertet (Derűtlenség). Idézem (Felkiáltások: Halljuk! Halljuk!) gróf Apponyi Albertet, a ki foglalkozott evvel az érveléssel ugyanesak 1903. június 21-én tartott beszédében és a ki azt mondja: A nemzet akaratát közjogi kifejezője a képviselőház és a képviselőház határozata közjogilag a nemzet akaratát. Itt azután előadja azt a kifogást, hogy le kell előbb a cenzust szállítani. De erre azt mondja: szóval, t. képviselő urak, ha mi a választási rendszer fogyatékosságait nem abból a szempontból hozzuk fel, hogy annak reformját kívánjuk, amiben egyetérték az urakkal, hanem abból a szempontból, hogy a képviselőház jogezimét kifogásoljuk, akkor beláthatatlan, megoldhatatlan, soha meg nem szűnő bizonytalanságok elé megyünk. És ő hozzáteszi, hogy ez a felfogás minden a világon, csak nem magyar.

Aranyigazság ez, mert a magyar jogtörténelmi felfogás a pozitív jogon alapul és nem a többi jogoknak tisztán szubjektív álmoképei és odajutunk a végén, hogy azt az érvet használjuk mi is jóhiszeműleg a melylyel a román nemzeti párt az erdélyi unió törvényességét megtámadta.

Nos, kérem, én is ma esatlakozom az 1903. évi gróf Apponyihoz az 1904. évi gróf Apponyival szemben (élénk derűtlenség, tetszés). És t. uraim, ha körülnézünk, azt fogjuk látni, hogy hasonló jelenségek, a parlamentárizmus hasonló elfajulásai fordultak elő mindenütt a világon és volt rá eset máskor is, hogy akadtak az alkotmányosság lényegét tisztelő és az alkotmányosság lényege és a nemzet valódi jogai mellett síkra szállani kész hazafiak, akik készek voltak megszegni a formát azért, hogy véget vessenek ez állapotoknak.

Nem állunk tehát egyedül és nagyon jó társaságban találhatjuk magunkat. (igaz! úgy van!) Mert hogy egyebet ne említsek, az angol közélet legkiválóbb, legnagyobb, legliberálisabb államférfiai követték el ugyanazt a jogtiprást, ugyanazt az alkotmány sérelmet, melyet állítólag mi itt elkövettünk. És ha megvizsgáljuk azok az urak, akik szemben állnak velünk, hogy más országban kik voltak az ő érdektársaik, hát azt fogjuk látni, hogy ez ellen a szükséges akció ellen, amely a

parlament rendjét megteremtette, a visszaélések kiküszöbölése által, hogy ez ellen mindenütt frontot csináltak azok, akik vagy az illető nemzetnek, — mint az irek Angliában, vagy a német nemzeti tulzók Ausztriában, — vagy magának a parlamentárizmus intézményének voltak ellenségei, vagy azok az anarchisztikus demagógok, akik lerombolni kívánnak mindent és azok a reakezionáriusok, akik le akarják járni a szabad intézményeket, hogy ezek romjain felépíthessék az ő igazi bálványukat, az állam titkos ezélját képező állapotokat (hosszas, zajos tetszés és taps).

És uraim, ha más államok keresztül estek ezen a szükséges kúrán, vajjon nekünk, magyaroknak, szabad-e tovább várunk, mint ezt más államok tették (élénk felkiáltások: Nem szabad!). Vajjon nem éppen nekünk feltettebb, drágább, szükségesebb kinsünk-e a parlament, mint bármely más nemzetnek a világon? Nagy és erős nemzetek még azt a luxust is megengedhetik maguknak, hogy lejáratni engedjék szabad intézményeiket, mert bármely történet az államformákkal és a kormányformákkal, egy nagy nemzet élni fog életben marad és nem seperhető el a föld színéről (igaz! úgy van!). De mi lesz mi velünk, ha azt az egyedüli szervet, melylyel a magyar nemzet ereje, a magyar nemzet politikája, felfogása, törekvése, kívánság és érdeke levegőt talál és érvényesülésre jut, ha azt a szervet könyelmű kezekkel mi magunk tesszük tönkre? (igaz! úgy van!) A nemzet sirját ássuk meg ez által, sügyenletes sirját, a melybe beleroskadunk részeg ember gyanánt és a melybe nem részvél, de káröröm, legfőlebb barátaink sajnálkozó vállvonogatása kíséri (igaz! úgy van!).

Hát uraim, azt hiszem, eleget várt ez a nemzet; azt hiszem, elég soká tűrtük el mind azt a borzasztó anyagi és erkölcsi kárt, amelyet a technikai obstrukciónak köszönhetünk. Én legalább attól vagyok áthatva, hogy magyar ember, ak ezen ország ügyeiért felelős, ezt a felelősségérzetét nyugodtan nem viselheti tovább, ha a nyugalomnak, a békének első pillanatát fel nem használja ezen tarthatatlan állapotok gyökeres orvoslására (élénk helyeslés). Ezt parancsolta nekem kötelességérzetem (éljenzés). Ennek a parancsnak, ennek az egyedüli, de azután feltétlenül engedelmisséget követelő parancsnak, amelyet kötelezőnek ismerek magamra nézve, ennek a parancsnak engedelmeskedtem, mikor a kérdést napirendre tűzttem és annak megadásáért koozkára tettem mindenemet, annak megoldásáért harcba vittem egész erőmet (hosszas, zajos tetszés, éljenzés és taps).

Most már, tisztelt uraim, önökön a sor. Azt hiszem, a nemzet ura sorsának. A mit mi tettünk, semmi egyéb, mint letörése a békóknak, amelyekkel a nemzetet akarták örendelkezési jogában megakadályozni. Önök fognak dönteni a felett, hogy mi járunk-e a helyes úton, vagy nem. Én arra kérem önöket, hogy akkor, mikor a döntés az önök kezébe kerül, ne hallgassanak semmi egyébre, mint hazafiúi belátásra, arra az igazi szabadságszeretetre, amely él és élni fog a magyar nemzetben, (igaz, úgy van!) és arra a kötelességérzetre, amely arra kell, hogy tanítson mindnyájunkat, hogy a hazát nemcsak szavakkal, de tettekkkel (igaz,

ugy van!) és ha kell, küzdelemmel is kell szeretni. Az isteni gondviselés a maga véghetetlen bölcsességében semmit, ami igazán drága és becses nem ad ingyen az emberiségnek. Egyeseknek és nemzeteknek meg kell minden javukért küzdeniök. Annál erősebb munkával, annál erősebb küzdelemmel, mentül nagyobb, mentül drágább, mentül becsesebb jótéteményről van szó. —

HIREK.

Brassó decz. 12.

— **Személyi hir.** Dr. Jekel Friges alispán, aki részt vett tegnap a marosvásárhelyi szabadelvű párt ünnepén, ugyan csak tegnap (vasárnap) Marosvásárhelyről a miniszterelnök külön vonatán Kolozsvárra utazott. Ez utjáról eddigi elhatározása szerint holnap, kedden reggel érkezik haza.

— **Mai számunkból** tárgyhalmaz következtében több közleményünk, így a szombati műkedvelői előadásról szóló tudósításunk is stb. kiszorult. Egyes munkatársaink elnézését e tekintetben annyi-val is inkább kérjük, mert a nevezett ok következtében még hirtovábbat is meg kellett csorbitanunk.

— **Állandó felülvizsgáló bizottság.** A Brassóban működő állandó vegyes felülvizsgáló bizottság ma délelőtt a főtéri tanácsház nagytermében megtartott ülésén 39 katona vezette első felülvizsgálatra, ezek közül a hadseregéből elbocsátott 38, 1 pedig mint kevésbé alkalmas a hadsereg póttartalékába helyeztetett át.

— **Karácsonyi vásár Brassóban.** A József főherceg védnöksége alatt álló sanatórium egyesület az ország különböző helyén sanatóriumot törekszik létesíteni tüdőbetegek számára. Ezen célra dr. Székely Györgyné ő méltósága kezdeményezésére Brassóban is megindult a mozgalom, amelynek eredményeként a brassói és brassó vármegyei öngyógyintézetek f. hó 18-án (vasárnap) d. u. 4 óratól éjjel 12 óráig kártya karácsonyi vásárt rendeznek az Orient szálló nagytermében, hol igen szép gyermek játékok s mindenféle karácsonyi ajándékok stb. lesznek kaphatók.

— **A brassói magyar jótékony nőegyletnek** Puskás Sándorné koszu megváltás czimén 10 koronát adományozott. E nemes adományért fogadja a nőegylet halás köszönetét.

— **Találtatott** a Kolostor-utczában egy sétatbot, továbbá a Hosszu-utczában egy plébából készült veder; a rendőrségen átvehető.

Táviratok.

— Saját tudósítónk jelentése. —

Apponyi és Kossuth Pozsonyban.

Pozsony, decz. 12. (éjjel 12 óra.) A szövetséget ellenzők által Pozsonyban tegnapi (vasárnapra) egybehívott népgyűlésen gróf Apponyi Albert a felelősséggel együtt jelent meg.

A népgyűlést, a melyen több ezer főnyi hallgatóság jelent meg és pedig tulnyomóan szociálisták, Bartal György kir. közjegyző nyitotta meg.

A szociálistákat Grossmann Miksa budapesti szociálista vezér vezényelte a népgyűlésre azon föltétel alatt, hogy a népgyűlés a határozati javaslatba beveszi az általános választói jogot is.

Ezt a szövetséget ellenzők vezetői meg is ígérték.

A népgyűlésen először Kossuth Ferenc, azután gróf Apponyi Albert beszélt.

Utánuk Grossmann Miksa szociálista vezér állott föl és egyebek között a következőket mondta:

A képviselő urak soha életükben egy szót sem szólottak a képviselőházban a mi érdekünkben. Most pedig, a mikor alkotmányunk, a mely nem a mienk, veszedelemben van, a mi segítségünket kéri, és megígéri az általános választói jogot.

Ime tehát mi ezen határozati javaslatot oda szögezzük és ha a képviselő urak ígéretüket nem találnák beváltani, a mint hogy eddig soha sem tartották meg a szavukat, akkor elvtársak tartsátok ezeket az uraknak a szemök elé ezt a határozati javaslatot.

Óriási lármát keletkezett erre.

A szociálisták helyeselték, a többiek tiltakoztak.

Kossuth Ferenc erre szólásra emelkedett, de a nagy lármát miatt egy negyed óránál tovább nem tudott szóhoz jutni.

Végre a következőket mondotta:

Ez az ember tudva nem mond igazat; mert én már akkor követeltem az általános választói jogot, a mikor ez az ember még a világon sem volt.

Ha az én atyám az ő atyját föl nem szabadította volna, akkor ennek az embernek még annyi joga sem volna ma, a mennyi van.

A szociálisták erre óriási abebugolásba kezdtek, a közönség pedig éljenzett.

Majd Apponyi kijelentette, hogy a mit ő mondott azt férfiasan meg is állja; de az ilyen gyanúsítások után immár semmiféle határozati javaslatot el nem fogad. (Perczekig tartó „abebug Apponyi!”)

Ezután Kossuth nevében is kijelentette Apponyi, hogy inkább határozat nélkül távoznak mintsem, hogy eltűnjék az ilyen gyanúsítás; mert ezek után nekik immár itt semmi keresni valójuk nincs.

A képviselők erre zajos abebugolások és folytonos füttty között távoztak, a jog és bölcsészeti akadémiai hallgatók pedig rákezdtek a Kossuth nótára, a szociálisták viszont a Marseillaise éneklésébe fogtak. —

Grossmann Miksa ugyanazon vónattal utazott vissza Budaestre, a melyiken a képviselők.

A perronon azonban az akadémiai hallgatók fölismerték, a földre teperték és össze-vissza verték.

A rendőrség volt kénytelen őt védelmébe venni.

Az ellenzőket ez a vereség rendkívül leverte.

Orosz-japán háború.

Páris, decz. 12. (éjjel 12 óra.) A párisi nagykövetséghez Pétervárról távirat érkezett, a mely azt mondja, hogy az a hír, mely szerint Port-Arthur állítólag elesett volna, még nincs megerősítve.

London, decz. 12. (éjjel 12 ó.) A japánok az utóbbi napokban, a Port-Arthur ellen intézett támadás alkalmával háromezer halottat és tízezer sebesültet hagytak a csatatéren.

Legutóbbi veszteségeik állítólag még ennél is nagyobbak.

London, decz. 12. (Éjjel 12 ó.) A Port-Arthuri kikötő bejáratánál japán torpedónaszádok megtámadták a Szebasztopol nevű orosz páncéllhajót.

A harc eredménye még eddig ismeretlen.

London, decz. 12. (éjjel 12 óra.) Pekingi hírek szerint Mukden körül ütközet folyik a japánok és oroszok között. Három napos küzdelem után az oroszok megkezdték a visszavonulást a Hun-Ho déli partjára.

A negyedik napon a japánok támadólag léptek föl, a minék következtében az oroszok Mukdennél nagy zavarba jöttek.

Felolvas szerkesztő: Dr. Vajna Gábor.

Nyiltér*

Szarg-féle Szappan
szilárd és folyékony
Glycerin
a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.
Sarg-féle Glycerin szappan
ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a egykötőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek mint dr. Hebra tanár, Schauta, Fröhwald, Breusz Károly és Gusztáv, Schandlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják (78-42)

* Ezen rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Tisztelettel értesít a nagyérdemű vevő közönséget miszerint üzletemet a Kapu utca 69. számú Gyertyánffy-féle házba áthelyeztem s ez alkalommal raktárom ujonnan s duan felszereltem.

Kapható nálam minden fajta vas butor, minden fajta kárpitos butorok, divánok szalon garnitúrák, madracok stb., mindenféle fali- és földi szőnyegek, paplanok kész férfi ruhák, mindenféle vásnak és kelmék, a legjobb gyártmányú kül- és belföldi varrógépek, mindenféle fali- és zsebórák, mindezeket olcsón és jutányos havi részletfizetésre is ajánlom a nagyra becsült vevő közönségnek, és kérem esetleges szükségletüket nálam beszerezni.

Illő tisztelettel
Szöllősy Zs.

Horovitz Simon
Brassó, Kapu-utca 56. sz.
Könyvberendezés
Zománcozott vasedények
u. m. teljes konyhaberendezések, mosdó szervizek, evőeszközök és háztartási cikkek
bámulatos olcsó árak
mellétt árusítatnak.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:

Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelk.
Pálffy Albert: Esztiike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA

Baksay Sándor
Beniczky Lenke
Beöthy László
Beöthy Zolt
Bródy Sándor
Csiky Gergely
Degré Alajos

Dóczi Lajos
B. Eötvös József
Fáy András
Gaál József
Gárdonyi Géza
Gyulai Pál
Herczeg Ferencz

Iványi Ödön
Jókai Mór
B. Jósika Miklós
Justh Zsigmond
B. Kemény Zsigmond
Kuthy Lajos
Mikszáth Kálmán

Nagy Ignác
Pálffy Albert
B. Podmaniczky Frigyes
Pulsky Ferencz
Rákosi Jenő
Rákosi Viktor
Toldy István

Tolnai Lajos
Vadnai Károly
Vas Gereben
Verseghe Ferencz
Werner Gyula
Wohl Stefanie

AZ ÍRÓK NÉVSORA

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar ur család örökbecsű könyvtára.
A hatvan kötet félevenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyveskereskedés útján. – Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

A czégtől
ezennel megrendelem a

„MAGYAR REGÉNYÍRÓK”

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 koronáért:

- a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félevenként fizetendő 25 korona utánvét mellett.

A nem kívánt módokat törölendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti mából 1904 szeptember hótól kezdve félevenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti összegű fizetendő be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítetté nem lesz. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakóhely és kelet:

Név és állás:

Kellemen Ferencz
yógyszertára a „Fehér Templomhoz”
Kolostor-utca 8. h. sz.
ajánlja kitűnő saját készítményeit ered-
ményes bíró
Venus creme „ 1 tég. — 80 f.
Venus szappan „ 1 drb. — 50 f.
Venus Poudre „ 1 doboz — 1 kor.
Petrolin-hajszesz „ 1 üveg 1.40 f.
Nagy választék különlegességekben ásványvizek-
ben és parfümökben

Schul Henrik
Brassó, Főter

Lensor 28. sz.

Ajánlja legnagyobb kész-
férfi, fiu és gyermek ruha-
ugymint

Női-Confectio-Raktárát
a legolcsóbb árak mellett.

Vidéki rendelések pontosan a város központján
eszközöltetnek.

Neustädter Jenő

Orangyal gyógyszertára.

Brassó, Buzasor 7. szám.

Petrolin hajszesz „ 1 K. 50 fill.

Hajbalzsam eddig legcélzesebb

hajnevelő „ 1 K. 60 fill.

Liliumcrém arczsépfő 1 tég. 1 K.

Hosszávaló szappan „ 70 fill.

Hölgyek figyelmébe!

A nagyérdemű közönség b. tudomására
adom, hogy béczi és párisi mintá szerinti ruhák-
ban tartok dus választékban minden idős-
re női kalapokat, gyermek főkötőket és bog-
tat a legdivatosabb és legújabb modellekben.
Régi kalapokat újja alakítok át a leg-
jutányosabb árak mellett.

A n. é. közönség becsé pártfogását kéri

Weisz Róza

Kapu-utca 16. I. em.

Balog János

épület- és díszmű-bádogos tüve-
ges és vízvezetési berendező
Brassó, Korház-u. 64.

Ajánlja magát mind e szakmá-
ba vágó munkákat és javítá-
sokat pontosan, gyorsan és
olcsón teljesíteni.

Foith György

gépkötőde, rövid és szövőru üzlet
Kapu-utca 21. sz.

Saját gyártmányu minden kötött
áru. Mindenféle harisnya és
trikó áruk olcsón és nagy választék-
ban kaphatók.

Medgyes

„Szőlő szálloda”

elsőren a szálloda

a város központján

Ráczky Agoston

szállodás.

Schmidt Vilmos

Brassó, Czerna-u. 63. Főközl.

Hirsch-u.

Fehér, finom, luxus és ke-

nyersütődeje

Lisztelárusítás.

aponta 3-szor friss fehérsütemény és

enyér. Legmagasabb kitüntetések, arany-
érem és díszoklevél.

Reggeli-zszoza

Nagyszebeni

Három cserfa sör

füstölthús és csemege neműek

kaphatók:

Ferenczi Károlynál

Brassó, Fekete-u. 67.

SULAK F. festész

Brassó, Hosszu u. 28

készít életnagyságu

olajfestményeket, kréta-
rajzokat, pastellrajzo-
kat, aquarellrajzokat
természet v. bármely fénykép
után, művészies kivitelben.

Igyunk hazai italt!

Czell-féle kitűnő

Korona sör az ó-brassói
gyárból.

Fizetia erdélyi jó miamás bor és kitűnő

finom 6-bor.

Jó és olcsó konyha, házai és háson

civil kapható Hirsch-u. 21. sz.

Dakó Bálintnál,

vendéglős a Czenther

Bssigmann K. Brassó

Gyümölcsös 19. a vereskeresztény

Nagy választék selyemszala-

gokban, viaszkes vásznakban

és padló-tapétákban, trikó-,

alsó-ruha és kötött harisnyk-

ban, olcsó árak mellett.

A véresi sörházban

Tiszta erdélyi bereket, kitűnő

Czell-féle kerencsört minden

jó és olcsó konyha házai és há-

son kívül. Meleg ételek este

óraig kaphatók.

Hessen pártfogást kér viszállattal

Ozy. Tuza Antal

Zeidner H. G.

Brassó, Hirsch-u. 1 sz. a.

Ajánl kitűnő szalámit, sonkát,

császárhúst, szalonnát és naponta

friss füstölt árut, legjobb minő-

ségben.

Mioxi arczkrém ar 1 tég. 1.60

Mioxi szappan „ 1 kor.

Jóna dr. féle hajbalzsam 1.50

Hidrolin lábizzadás ellen 1.40

Tyukasz balzsam ..

Nagy választék különlegességekben, ásványvizekben és parfümben.

Stenner Frigyes gyógyszertára

Brassó, Kapu-utca 1. sz. a.

Ascher B. Brassó

ajánlásra méltó cég

női confectio raktára

Kapu-utca 8.

kész férfi, fiu és gyermekruhákban

Kapu-utca 9-11. sz. a.

szállítja a legjobb tésztaikat.

A Seidel-féle cukrászda

Lóplacz 32.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

szállítja a legjobb tésztaikat.

Nagy butorraktár

az iparcsarnokban (áruház.)

helybeli iparosok tartós és olcsó készítményei.

**Háló és ebédlőszoba berendezések, konyha, iroda és kerti butorok, tőbori-
ágyak, vasal és husvagdalódeszkák stb. Kárpitozott butorok:** szalongszalon-
pamlagok stb. **Esztergályos áruk:** ruhatartók, karniszok stb. **Fürdőkádak** horgany,
bádoggól. **Vasbutorok:** ágyak, mosdóasztalok, ruhatartók, kertibutorok stb. **Kötál-
gyártó áruk:** fehérneműszáritó-kötelek, huzókötelek stb. **Lópokróczok** és hosszuszőrű
cseregék. Nem raktáron levő mielőbb előállítatik.

555-30

Padlósurolás kikerülhető
Minden háztartásnál, ahol a pad-
lót szépen tisztán szeretik tartani
Chr. Weyrauch és Társa-féle
Padló-Lack
lesz használva, amely szagtalan, hamar szá-
rad és szép színű. Minden cselédleány köny-
nyen kezelheti.
Mosható padló-viks is ép oly jó és
könnyen kezelhető, csak
Teutsch és Tartler-nél
Kolostor-utca 9. 530-50

Nagy karácsonyi kiállítás
Gebauer Alfrédnél
„A Mikuláshoz” Brassó, Buzasor 10. sz.
Van szerencsém a mélyen tisztelt
vevőközönséget értesíteni, miszerint
a karácsonyi ünnepekre való tekin-
tettel díszmü és játék cikkekiből
rendkívüli érdekes kiállítást
nyitottam meg, mely különösen já-
tékárúknak oly dus választékú, a
melyhez hasonlóval piacunk nem
rendelkezik.
A t. vevőközönséget szolid és olcsó kiszolgálásról előre
is biztosítva, maradtam becses pártfogását kérve
kitűnő tisztelettel **Gebauer Alfréd.**

